

ME

Truyện ngắn Ngô Thị Ý Nhi

Khi tôi vừa tròn sáu tháng tuổi mẹ tôi đã bỏ cha con tôi để đi theo một người đàn ông khác vì không chịu nổi cơ cực. Cha tôi làm nghề hót tóc dạo nuôi tôi khôn lớn học hành. Đó là chỗ trống lớn lao mà suốt cả tuổi thơ bất hạnh tôi phải chịu đựng. Đã bao lần tôi hình dung, tự tạo cho mình hình ảnh một bà mẹ của riêng tôi. Tôi thèm khát hạnh phúc của con Thủy, bạn tôi, mỗi khi nó sà vào lòng mẹ vùi vĩnh. Cha mất sớm, mẹ nó tảo tần với gánh hàng trái cây vất vả nuôi nó. Dáng người thấp đậm, nụ cười phúc hậu, xuê xoa, bà mẹ mà tôi tưởng tượng ra cũng có dáng dấp như dì Năm, mẹ Thủy. Lần nào đến chơi tôi cũng có quà. Bà tỉ mẩn gọt xoài, gọt cóc chia phần cho hai đứa. Những lần như thế tôi lại tủi thân muốn khóc.

Cũng may trời còn nhìn lại. Tôi học hành đến nơi đến chốn, lo lắng chăm sóc cha một thời gian trước khi cha nhắm mắt. Cha tôi ra đi chẳng có gì ân hận. Tôi đã nên gia nên thất vững vàng. Ông không trối trăng gì, chỉ nở một nụ cười thỏa mãn rồi trút hơi thở cuối cùng, thanh thản ra đi. Tội nghiệp người cha thật thà chất phác của tôi! Gã được tôi ông mừng quỳnh quáng. Chàng rể vốn học thức, đàng hoàng, con nhà nề nếp. Chẳng thế, vốn tính xởi lởi, bộc trực, ông đã thẳng thừng tuyên bố cho không con gái trước mặt bà con hai họ. Người ta cười xòa vui vẻ. Quê chồng tôi ở ngoài Trung. Đám cưới tôi, để giản tiện, chỉ có bà mẹ và vợ chồng người anh trai đại diện vào làm lễ. Chúng tôi yêu nhau và cưới nhau. Tính chồng tôi lại rất quyết đoán nên những trở ngại nào đó, nếu có, phía gia đình chồng tôi không hề hay biết.

Tết năm đó, lần đầu tiên tôi về quê chồng ngõ ngang lạ cảnh, lạ người. Trời thì cứ mưa dầm dề ướt át lạnh cắt da. Tôi mặc đến năm bảy lớp áo mà vẫn không chịu nổi. Lại thêm tiếng nói của vùng này! Phải mất dăm bữa tôi mới hiểu lờ mờ những người quanh tôi nói gì. Chiều hôm đó, chiều cuối năm cả nhà đoàn tụ, hơn bao giờ hết, tôi cảm thấy lạc lõng, bơ vơ. Nhà trên, quanh chiếc sập gụ, đàn ông đứng đình ngồi uống trà, đàm đạo; nhà dưới, đàn bà tùm năm, tùm ba hồi hả lo bép núc. Tôi cũng thuộc loại đàn bà nên không thể bám theo chồng, người thân thiết duy nhất của tôi. Đang xớ rớ bên cánh cửa không biết làm cách nào để hội nhập với các bác, các thím, tôi nghe tiếng mẹ chồng tôi chắc lưỡi nói về tôi: “tội nghiệp, mới sáu tháng tuổi... mà mồ mà nở bỏ con...” Ai đó dấm dăng “nghĩ chú Thuận nhà mình cũng đại. Lấy vợ thì phải xem tông chớ...”. Bà chị dâu tôi thở dài đánh sượt “Chán chi thu, vược, bình thiên. Tham con cá mại rẻ tiền để mua”. Tôi lẩn ra ngoài hè ngó mãi trời mưa. Bụi chuối ngoài vườn tã toai gió đập. Thì ra tôi là một con cá mại, thứ cá rẻ tiền chẳng đáng mấy xu.

Nhưng đó chỉ là những ngày đầu tiên. Dần dà thì tôi cũng có đủ nanh, đủ vuốt để thỉnh thoảng nhẹ nhàng “trả miếng” cho cái tập đoàn chuyên đồ kỹ bươi móc chuyện người. Cũng may tôi theo chồng làm ăn, sinh sống ở xa. Thỉnh thoảng mới phải về ngoài đó đôi lần cho phải phép. Cơ ngơi của mẹ chồng tôi là một ngôi nhà nhỏ lọt thỏm trong mảnh đất um tùm giàn mướp, giàn bầu. Chồng mất sớm, bà nức tiếng trong ngoài vì tảo tần ở vậy nuôi con. Trước khi gom góp vốn để có căn nhà này và tạo được một chỗ bán thuốc Cẩm lệ ở chợ Đông Ba, bà phải còng lưng gánh lúa gạo với nghề hàng xáo. Bằng đồng tiền lao nhọc đó, chồng tôi lớn lên...

Người anh trai rót tú tài phải vào lính; sau giải phóng cưới vợ rồi phụ vợ bán buôn. Chồng tôi, may mắn và cần mẫn, đã vượt trội hơn anh nhiều về học vấn. Có lẽ “chồng khôn vợ được đi giày”, nhờ vị trí anh trong gia đình tôi cảm thấy mình có chỗ đứng trước bà con họ hàng. Mà người ta còn đòi gì nữa ở tôi. Tính tôi không tham lam, không nhòm ngó của nả bên chồng. Vợ chồng người anh chiếm hết căn nhà của mẹ coi như của mình, ngang nhiên sử dụng mọi thứ trong nhà như chính tay mình tạo dựng. Bà mẹ chồng tôi chẳng mấy may phản ứng, coi đó như chuyện bình thường. Bà cứ than thở mãi về nỗi nhọc nhằn hồi bà về làm dâu, mà là dâu trưởng. Làm dâu trưởng có nghĩa là “đội mũ rơm mà chữa nhà cháy”, cực nhọc lắm kia!

Tôi không hiểu căn kẽ ý nghĩa sự ví von so sánh đó, cũng chẳng hình dung nỗi hồi xưa bà đã từng “chữa nhà cháy” thế nào, chỉ biết bà dâu trưởng nhà tôi “chữa cháy” bằng cách nhanh nhạy lợi dụng thời cơ tự tiện sửa nhà cho đại lý nước ngọt thuê lấy tiền xài. Chén bát của mẹ chồng gom góp thân nhiên đem ra dùng, thân nhiên đập vỡ. Cái sập gu, cái tủ thờ lần lượt bị “đẩy” đi. Thế chỗ trong nhà là các vật dụng mới hiện đại hơn, sang trọng hơn. Kể ra về việc biến của công thành của tư thì bà chị dâu tôi là số một.

Mẹ chồng tôi vốn hay lam hay làm. Mảnh đất quanh nhà bao giờ cũng xanh um bầu mướp hoa trái và đủ thứ rau bán quanh năm. Bà chị dâu keo kiệt nào có đòi xử với mẹ chồng ra gì. Quanh năm bao giờ cũng thấy bà mặc mấy chiếc áo ngắn cũ xi với chiếc quần đen lam lũ. Tính rõ ra bà còn nuôi thân bà được, đâu phải cậy nhờ con. Thế mà trước mặt bà con họ hàng lúc nào bà chị dâu cũng lên mặt hiếu đạo một tay nuôi nấng mẹ chồng. Còn ông chồng tôi, ông chồng khờ khạo của tôi cứ ngây thơ tin tưởng những đồng tiền tháng tháng mình gởi ra đã thực sự làm đời mẹ sung sướng. Tôi vạch trần ra cho anh ấy thấy, không phải mình so đo nhưng cái gì cũng một vừa hai phải thôi chứ. Nhún quá người ta bảo mình ngu. Không nhượng bộ, anh cương quyết lắc đầu “Mặc anh chị ấy. Bỏn phận mình thì mình phải làm”. Nhưng như vậy thì những đồng tiền tôi đã thực sự chẩy vào đâu? Tôi âm ức vì đã phải thua con người quá quắt ngoài đó.

Mỗi lần gặp mặt nhau bà dâu trưởng đó ky nhà tôi không để tôi yên, cứ bóng gió gần xa so đo vì tôi sướng, không một ngày làm dâu, trong khi chồng tôi hưởng của mẹ quá nhiều. Chả là nhờ mẹ anh ấy mới có mảnh bằng Đại học để mở mặt với đời. Bà ấy quay sang xia xói thẳng con kế bên: “Coi gương chú Thuận đó mà bắt chước. Ba mẹ đồ hết tiền của cho con học hành cũng không tiếc. Mà đồ bao nhiêu của cũng không bằng đồ chữ cho con.” Tôi không phải tay vừa, chỉ vào hai đứa con gái: “Em cũng nghĩ như chị vậy. Nhà có hai đứa đó. Thế mà con chị lại không bằng con em. Này con, ba mẹ cho ăn học như nhau nhé! Không biết lo thì sau này đừng than thân trách phận nhé! Đừng bảo mẹ đối xử không công bằng nhé!”...

Cứ thế chiến tranh ngấm ngấm, âm ỉ rồi đôi lúc có dịp lại bùng lên. May mà còn cách núi xa sông. Nhưng mới đây, ngoài đó lại bắn đại bác vào đây bằng một tin sốt dẻo. Sức khỏe mẹ chồng tôi dạo này sút kém, khổ mãi vì bệnh đau lưng và lại ho nhiều. Anh chị có ý kiến đưa mẹ vào Nam chữa chạy xem sao. Tôi lại bắt đầu tức lồng lộn lên. Quyền lợi thì cứ vợ vào, còn trách nhiệm lại né tránh, tìm cách đùn đẩy. Thử hỏi người già nào lại chẳng ho với lại đau lưng. Và lại bệnh ấy ai chữa chẳng được mà cần vào tận đây kiếm thầy, kiếm thuốc. Khéo viện lý do! Chẳng qua tôi chỉ là con cá mại rẻ tiền. Bởi rẻ tiền nên dễ xài, mọi thứ cứ đổ lên đầu nó là xong tất. Ông chồng tôi thì hí hửng “Phải rồi, mẹ cần phải vào đây thay đổi không khí”. Tôi cười khẩy “Chắc mẹ bị hóc xương rồi. Hóa ra thu, vượt với lại bình thiên tuy đắt tiền mà cũng nhiều xương xóc”. Chồng tôi rên rỉ “Em quên bớt đi, quên bớt đi cho anh sống với”.

* * *

Thế là trong nhà tôi bây giờ có thêm sự hiện diện thường trực một người mà tôi gọi là “mẹ”. Tôi chưa hề vẽ với mơ ước một bà mẹ thơm tho sang trọng nhưng quả thực hơn một tuần lễ hình bóng gầy còm, khuôn mặt khắc khổ khó đăm đăm đó với tiếng “mẹ” tôi gọi hình như chẳng ăn nhập gì với nhau. Ngay từ hôm đến nhà, tôi tự tay sắp xếp áo quần bà vào ngăn tủ và đã tức uất người lên. Vẫn mấy cái áo cũ ơng, vẫn mấy cái quần đen, được thêm cái áo dài màu lam nhạt xem còn thơm tất. Như đọc được ý nghĩ của tôi bà cười ngượng nghịu ý chừng muốn binh vực dâu con: “Vợ chồng thằng Hiếu đòi sắm sửa mà mạ không ưng. Đi vô đây ở với con cháu chớ ở với ai mà sợ người ta cười”.

Tôi chẳng nói gì nhưng ơng hôm sau mua về một lô vải đủ màu, đủ loại bỏ cho người ta may theo đúng kích cỡ của bà. Cũ áo màu và quần trắng, năm bảy cái quần trắng tha hồ mặc xem bà có thơm tất hơn không. Tôi muốn cho bà chị dâu keo kiệt một bài học. Nếu “mạ không ưng” thì phải biết làm gì. Tôi chờ đợi ở chồng tôi sự tán thành, một điều gì gần như biết ơn nhưng lần đầu tiên thấy bà xúng xính trong quần là áo lượt anh chỉ hơi ngạc nhiên rồi mỉm cười không ý kiến. Chỉ được ba ngày đi vô đi ra lúng túng trước mặt dâu con, đến ngày thứ tư khi vợ chồng tôi đi làm về đã thấy bà lột hết mọi thứ lại đánh cái quần đen, cái áo cánh với hai túi to dùng đựng bao thuốc Cẩm lệ lê la kéo chậu lau hết nhà trên xuống lau nhà dưới. Chồng tôi lại quay sang tôi cười không ý kiến. Sợ tôi giận, bà ngượng nghịu “Để mấy bộ áo quần đẹp mạ mặc đi đây đi đó. Ở trong nhà... không quen.” Tôi thực sự đầu ơng vì chẳng biết làm gì hơn.

Trà, con gái lớn của tôi, nhận nhiệm vụ đưa nội đi tham quan cho biết thành phố hoa lệ này. Thời thì cứ xem như để bà đi du lịch một chuyến. Nể lời con cháu bà thay áo quần thơm tất lên ngồi sau yên cho Trà chở. Con bé thi hành công việc như một bồn phân, không hí hửng, không cần nhần. Sau một lần vui chơi giải trí như thế bà trở về nhà xơ xác hơn, mệt mỏi hơn làm như vừa chịu đựng một việc gì quá sức. Con Trà thì cứ cười ngất : “Đưa nội đi khắp mà nội không chịu xem gì cả. Cứ kiếm gốc cây ngồi lột nón lá ra quạt suốt rồi hỏi có chỗ mô ít người một chút không con.” Hình như với bà thành phố hoa lệ này cũng ơng như cái chợ Đông Ba ngoài đó. Chỉ có một việc bà thích nhất là quanh quẩn trong nhà sắp xếp hết mọi chuyện. Trước hết, sàn nhà phải sáng bóng. Trước ngưỡng cửa, giày dép xếp ơng ơng. Áo quần không được quăng bừa bãi. Bà không chịu nổi khi mở ti-vi mà không có người ngồi xem. Mỗi tối, sau bữa cơm, tôi có tạt chồng chén bát vào chậu, mai dậy sớm hăng rửa, để thì giờ nghĩ ngơi sau một ngày làm việc căng thẳng. Có bà thì không thể làm thế. Bà sà vào ơng đóng chén bát. Thế là tôi không thể ngồi đọc báo xem ti-vi với chồng trong khi mẹ chồng rửa bát như một bà vú em. Tôi bức bối và khó chịu. Tôi đâu phải ở tuổi con Trà để suy nghĩ giản đơn rằng có bà thì đỡ chân đỡ tay. Áo quần tôi phơi ngoài dây phơi khi vài ba ngày mới lấy vào xếp cất. Chưa tắt mặt trời bà đã sắm soi từng cái rồi dạy dỗ: “Chạng vạng túi áo quần đàn bà không được để ngoài trời.” Cứ dạy, dạy và dạy. Bà dạy tôi đủ thứ trên đời, nhất là tính cần kiệm.

“Ngoài mình người ta ăn tiêu dè sẻn lắm con”. “Ngoài mình”! Tôi đến chết mất vì cái “ngoài mình”. Cái gì “ngoài mình” cũng hay, cũng tốt. Hạt sen “ngoài mình” bở hơn. Con cá “ngoài mình” thơm thệt hơn. Mà dè sẻn, tằn tiện để làm gì? Bởi dè sẻn tằn tiện nên mới coi đồng tiền to như bánh xe bò, mới sinh ra hạng người tham lam biển lận như bà chị dâu tôi. Tốt đẹp gì mà dạy với dồ! Nể chồng, tôi cố nén bất bình, chịu ý mẹ chồng. Buổi tối bà vét sạch sẽ cơm thừa đem cất; tất cả thức ăn thừa cho vào tủ lạnh. Buổi sáng cứ thế lấy ra ăn, mặc vợ chồng tôi mời mọc thứ này, thứ nọ. Tôi cố đóng vai dâu hiền ngồi sót chung với bà một tí. Được chừng ba bữa

không hơn tôi khám phá ra cổ mình không trầy cũng sưng vì cứ nuốt mãi mà cơm không chịu trôi. Thế là tôi viện cớ vội đi làm sớm để ra ngoài ăn phở. Nhưng có lẽ câu nói làm tôi bức nhất là bà dạy tôi không nên xài phí bởi chồng phải đổ mồ hôi sôi nước mắt mới kiếm được tiền. Hay chưa! Bà không thấy tôi cũng nai lưng ra cày bừa vật lộn với cuộc sống sao?

Bà không thấy cơ ngơi này một phần là công sức của tôi sao? Dần dần thấy tôi không thiện chí tiếp thu bất kỳ bài học nào bà thôi không dạy nữa, chỉ lẳng lẳng làm, lẳng lẳng vui cùng con bé Thảo, gái út của tôi, mới học lớp ba. Con bé không gọi bà là “nội” như chị nó. Nó thương nhất là “mẹ” của nó cơ. Hột gà của mẹ lớn nhất. Trái cây của mẹ ngon nhất. Chẳng là sáng nào bà cũng ra chợ sớm chọn trứng khi mới bày bán và mua một số trái cây có dấu hơi dập một tí mà giá lại rẻ. Nhất là lê, thứ trái cây Thảo thích. Bà tỉ mẩn gọt sạch sẽ để sẵn vào tủ lạnh. Con bé đi học về tha hồ ăn, cứ thích mê đi. Nó thường sà vào bàn nội mân mê sợi dây chuyền vàng có tượng Phật Bà nhỏ xíu nói rất vô tư: “Khi nào mẹ qua đời mẹ cho con sợi dây này nhé!” Tôi quay ngoắt đi “Bùa hộ mệnh của mẹ đó con. Nếu không...” Bỏ lưng câu nói, tôi bước đi cố kìm giữ lại phần cuối “Nếu không người ta đã lột hết rồi”. Nghe đâu sợi dây đó bà đã giữ từ hồi còn con gái. Khi chồng mất, đêm nào bà cũng ôm con cúi xuống bức tượng vừa khóc vừa niệm Quan Thế Âm.

Lạ lùng thay, loay hoay suốt ngày như thế mà bệnh bà bớt hẳn dù không cần thuốc thang mấy tí. Chuyện này làm chồng tôi sung sướng phấn khởi ra mặt. Anh bảo “Tại thời tiết Huế khắc nghiệt quá” và không hề có ý để mẹ trở ra ngoài đó. Bà quay quắt đòi về bằng được nhưng chồng tôi cương quyết gạt đi. Tôi chán nản nhìn xấp tiền dày cộm trong học tủ, xấp tiền tôi đã chuẩn bị sẵn sàng đưa bà tắm bổ thuốc thang khi trở về để người ta không đánh đồng tôi cũng thuộc vào loại dẫu keo kiệt. Một vài con bạn đến nhà, thấy bà lê la trong chiếc áo cánh, cái quần đen hết việc nợ đến việc kia đã tùm tùm nháy mắt lấp lửng “Sướng nhỉ!” Tôi đỏ mặt. Chắc tụi nó nghĩ trong nhà tôi đang xảy ra cuộc đấu tranh “ai thắng ai” muôn kiếp giữa nàng dâu, mẹ chồng. Tôi ngán ngẩm và chán nản vì tình trạng mất tự do này không biết còn kéo dài đến bao lâu nữa. Bà tồn tại cứ như tấm bảng “Tiết Hạnh Khả Phong” tróc sơn loang lổ mà thậm chí bây giờ người ta nhìn cũng không biết chữ gì. Tấm bảng vừa chường mắt vừa đáng thương đó đang hiện hữu trong căn nhà tràn trề sức sống của tôi.

Tối nay, đọc xong lá thư chồng tôi hí hửng đưa cho tôi:

- Em xem đi. Anh chị cũng đồng ý với mình đó.

Mới lướt qua một đoạn tôi đã tức đến ứat người nhưng cố kìm lại. Giọng điệu thơn thớt cứ đập vào tôi đến gai cả người. “...Vắng mẹ nhà cửa quạnh hiu lắm nhưng sức khỏe của mẹ là trên hết. Thôi thì ở đâu cũng là ở với con cháu. Mẹ sống ngày nào thì ngày đó anh em mình còn mẹ...” Tôi ghen ngang cô mà chẳng biết phản ứng bằng cách nào. Họ ngang nhiên tọa hưởng hết ngoài đó rồi lên giọng hiếu đạo họ đẩy gánh nặng vào đây cho tôi. Và tôi... tôi phải gánh vác với thời gian vô hạn định. Chẳng thà chồng tôi là con một. Tôi chẳng biết bắt đầu làm sao, phản đối làm sao. Chùng như đoán được một phần ý nghĩ của tôi, ý nghĩ của hầu hết con dâu đối với mẹ chồng, chồng tôi xuống giọng:

- Để mẹ sống với mình thành thói một thời gian em ạ. Đòi mẹ khỏe...

Tôi đột nhiên cướp lời anh:

- Mẹ khỏe là tại mẹ không biết quản lý những gì mình có. Mẹ không biết tổ chức cuộc sống... Nếu em là mẹ, em sẽ lấy một phần tiền thuê nhà ngoài đó cộng với tiền hoa trái trong vườn trả tiền cơm ăn uống cho con cái, chẳng phải bắt đứa nào nuôi nấng, đứa nào chu cấp mà mang

tiếng. Nếu em là mẹ, em sẽ biết sử dụng đồng tiền, em sẽ đi chơi chỗ này, chỗ kia thăm con cháu. Nếu em là mẹ...

Chồng tôi nhìn xóay vào mắt tôi:

- Em không phải là mẹ. Không đời nào em là mẹ cả.

Tôi sững người lại. Giọng điệu nhấn từng tiếng một của chồng xúc phạm đến bản năng phụ nữ của tôi.

Anh có ý gì vậy? Tôi chẳng sinh cho anh hai con đó ư? Anh muốn bảo tôi không biết hy sinh, thiếu trách nhiệm bổn phận với con, không xứng đáng làm mẹ ư? Chẳng lẽ anh muốn tôi què mùa lam lũ như thế mới thật sự là “mẹ”. Anh muốn tôi tự đày đọa tâm ạng sao. Sao anh ích kỷ thế? Chẳng qua là cái giống đàn ông... Không muốn sinh chuyện lôi thôi tôi ạng qua bước lên lầu.

Như một cái máy, tôi đếm lui đếm tới hoài xấp tiền vẫn thấy thiếu mất hai ạng ngàn. Xấp tiền hồi sáng mới lãnh lương. Tôi có tiêu gì không nhỉ? Đầu óc nóng bừng không nhớ ra điều gì cả, tôi thét hai đứa con:

- Trà, Thảo có đưa nào lấy hai ạng ngàn trong tủ không?

Tụi nhỏ đang ở nhà dưới. Khi tôi thét đến lần thứ hai thì chồng tôi xuất hiện:

- Em ăn nói cẩn thận!

- Việc gì phải cẩn thận. Tôi mất tiền thì tôi bảo mất tiền.

Chồng tôi nghiêng ạng:

- Nhưng gào lên như thế là thiếu giáo dục.

- Thì anh cứ bảo thẳng là tôi mất dạy. Anh biết rõ tôi không phải con ạng cháu giống mà, tôi vốn là con cá mại rẻ tiền mà. Tại anh tham...

- Cô im ạng!

- Tôi không im. Tôi không ở nhà từ đường hương hỏa. Đây là nhà tôi.

Anh thẳng tay xáng hai bạt tai nẩy lửa làm tôi lão đảo. Tôi ngã xuống giường. Chồng tôi bước ra ngoài đóng sầm cửa lại.

Ba hôm rồi, bầu không khí nặng nề ám lấy gia đình tôi. Không ai nói với ai một lời. Người lớn tránh mặt nhau. Bé Thảo ý thức được chuyện gì đó nghiêm trọng lặng lẽ bám theo bà nhưng không dám vò, dám quấy. Mỗi người một tâm trạng riêng tư. Chồng tôi đi về âm thầm như cái bóng. Khuôn mặt mẹ chồng tôi càng khắc khổ hơn, tưởng chừng những nếp nhăn đã hằn sâu vào da thịt. Bà lầm lũi làm việc, lầm lũi ra vào, suốt ngày ạng ngóng nhìn ra cửa. Không biết bà nghĩ những gì. Tôi len lén nhìn bà với đôi mắt phạm tội. Quả tình tôi không cố ý. Nhà tôi không có người lạ nên không bao giờ tôi khóa cửa tủ. Đôi khi Trà cần đóng tiền học thêm mà không kịp hỏi xin nó cứ việc lấy rồi nói lại sau. Và lần này tôi cũng tưởng... Có lẽ trong cơn bực tức giọng tôi gắt hơn, lớn tiếng hơn dễ gây sự hiểu lầm, nhưng... Thì tôi đã chẳng trả giá rồi sao. Trả quá đắt là đằng khác. Cay đắng thật! Hai bạt tai đích đáng! Hai bạt tai đó là lần đầu tiên từ ngày cưới nhau đến nay tôi mới được lãnh. Mà vì đâu? Vì đâu chứ? Tôi đâu ác ý. Anh thừa biết điều này mà. Ngày thường tôi vẫn la lên như thế. Tại sao tôi không còn tự do? Còn cái tập đoàn quá quắt ngoài kia nữa. Ngang nhiên hưởng thụ rồi đổ mọi khó ạng lên đầu lên cổ tôi, đẩy hạnh phúc gia đình tôi vào chỗ bế tắc này. Không, tại sao tôi phải xin lỗi? Tôi không có lỗi gì cả. Người xin lỗi là chồng tôi. Anh phải làm gì khi đã xử sự như một kẻ vũ phu chứ?...

Tôi mở tủ đựng thức ăn và bắt chợt đứng thừ người. Những chén chè xếp đều đặn cạnh nhau trông đến là ngon mắt. Chè đậu ván! Không biết hỏi mua ở đâu được loại đậu này, chiều hôm qua bà lúi húi luộc sôi, cắm cúi ngồi bóc vỏ. Cứ từng hạt một! Cái xứ gì mà khô. Cho đến món chè nấu để ăn chơi cũng tự tay đũa tằm ang. Tôi lặng nhìn bà cúi tằm lưng còng xuống lột từng hạt đậu trên bàn tay khô gầy thô ráp, cảm thấy mình cần phải làm một điều gì đó như ngồi xuống cạnh bà vốc lên một nắm đậu để thay lời xin lỗi. Lưỡng lự một hồi tôi lại quay đi. Cuối cùng, tính ang cố, bưng bình trong tôi lại thẳng. Tôi lại để bà một mình lom còm với công việc suốt buổi. Lột xong rồi đậu tôi thấy bà kéo lê bước chân chậm chạp nặng nề hơn. Rồi chùng như bị đau lưng, bà trở về giường nằm xuống quay mặt vào tường...

Không biết nghĩ gì tôi cắn môi bụng hai chén chè bước lên nhà. Chồng tôi đang cầm tờ báo đọc vội vàng trước khi đến sở. Tôi đặt chén chè xuống bàn, đầu hơi cúi:

- Anh ăn sáng... Chè mẹ nấu...

Một giây yên lặng. Tiếng chồng tôi xa xăm:

- Chè đậu ván!

Tự nhiên tôi nghe cay cay ở mắt. Anh vẫn thường kể cho tôi nghe về món chè này. Ở quê anh người ta nấu đặc quánh đến nỗi gói được trong lá chuối. Ngày nào buôn bán có tiền mẹ về chợ lúi trong đôi quang thúng ang gói chè là hai ang mừng hí hửng chia nhau...

Tôi múc một thìa, lặng nghe hạt đậu vừa ngọt vừa bùi tan dần trên đầu lưỡi. Anh hỏi nhỏ:

- Mẹ đâu rồi em?

- Chắc mẹ mệt. Hồi tối con Thảo ho nhiều, quấy lắm. Cứ để hai bà cháu nghỉ.

Chồng tôi không vội đi làm như mọi bữa, cứ im lặng như thế một hồi rồi ngập ngừng bảo tôi:

- Em vào thăm mẹ giùm anh nhé!

Tiếng xe anh đã xa. Tôi quay vào tự nhiên nhận thấy một chỗ trống trước ngưỡng cửa. Đôi dép nâu không còn ở đó. Chắc bà lại ra chợ. Tôi lại nhìn lên tường. Cái nón lá sẫm màu cũng không còn ở đó. Tôi tái mặt đi khi bắt gặp cái giỏ đi chợ đỏ chót một màu nhức nhối trong góc bếp. Tôi phóng lên lầu mở cửa. Bé Thảo ngủ ngon lành một mình. Như một người điên, tôi mở tủ. Quần là áo lượt y nguyên nhưng mấy cái áo cánh, mấy cái quần đen không còn nữa. Hộ tử đóng im ỉm. Trong đó hẳn còn nguyên xấp tiền tôi đã để riêng phần bà tằm bỏ thuốc thang để chứng minh tấm lòng “thơm thảo” của tôi! Tôi buốt lòng khi nghĩ đến số tiền hai trăm ngàn gây ra sóng gió. Hai ang ngàn mà khi bình tĩnh ra tôi mới nhớ là đã rút đưa ang cho bạn sau khi lãnh lương để nhờ mua giùm cái quần jean tôi thích... Không, không thể như thế này được. Tôi lại nhìn con. Một vật lấp lánh trên bàn tay trẻ thơ. Tôi bước đến. Đó là sợi dây có bức tượng Phật Bà... “Khi nào mẹ qua đời...” Tiếng nói trong veo của con vọng lại... Nước mắt lăn dài trên má, tôi mở cửa. Vấp phải dụng cụ tập thể dục sáng bóng của tôi cuối góc phòng, tôi khựng lại. Kia là chồng đĩa với những bản nhạc mà tôi thích; một lô váy ngắn, váy dài thay ra chưa kịp giặt. Sơn phấn của tôi, giày dép của tôi... Tôi nhìn lên, bắt gặp bức chân dung phóng lớn của mình mỉm cười, đội mắt ngồi lên, tràn trề niềm vui cuộc sống... “Em không phải là mẹ. Không đời nào em là mẹ cả.” Câu nói của chồng xoáy vào ang tôi. Anh đã có một người mẹ, một người mẹ như thế. Mẹ của anh, người đó là duy nhất!

Tôi xách xe chạy ra khỏi nhà phóng một mạch đến ga. Chập chờn trước mắt, tôi thấy hình ảnh bà cắm cúi vét từng hạt cơm thừa đem cất. Bàn tay nhăn nheo vuốt từng chiếc áo gấp lại cẩn thận phẳng phiu. Dáng ngồi co ro chịu đựng cắm cúi bóc từng hạt đậu... Suốt một đời bà chắt chiu nhặt nhạnh để rồi cuối đời không giữ lại một chút gì trên đôi tay cho riêng mình. Ôi tằm ang

gầy! Tấm áo gầy đã rách, đã gồng, đã dầm mưa, dãi nắng vì con. Tôi chợt nhận ra rằng vị trí nhỏ bé của đôi dép nâu, của cái nón lá nếu mất đi sẽ là những khoảng trống không thể nào bù đắp nổi trong ngôi nhà của tôi và cả trong tôi...

Gởi xe xong tôi hốt hải ngơ ngác chạy khắp nơi tìm kiếm. Một vài người ngó tôi lạ lùng. Đầu tôi nóng bừng, mắt tôi hoa lên. Kia rồi, không thể nào nhầm lẫn được. Cái dáng dấp nhỏ thó quê mùa đó, cái áo dài màu khói hương thơm tất nhất của bà, cái nón lá sẫm màu, cái quần đen lam lũ... cái xách tay không xách mà kẹp khur khur một bên nách như sợ người cướp mất... Tôi thấy bà níu tay một người đàn bà xa lạ mặc áo vàng. Và giọng bà, vẫn chất giọng nặng nề quê mùa ấy sao bây giờ cứ rõ ràng từng chữ một rót vào lòng tôi, xiết chặt trái tim tôi:

- O ơi, o cho tui hỏi thăm. Mua vé tàu ra Huế ở chỗ mô o?

Chỉ cần ba sải chân, tôi ôm gọn hình còm cõi đó. Gục đầu vào bầu ngực lép kẹp cạnh khô của bà, nơi đã từng tuôn trào lòng xót thương yêu, tôi hít lấy một hơi dài mùi mồ hôi vừa lạ, vừa quen quện lẫn mùi thuốc Cẩm lệ nồng. Như một đứa trẻ con, tôi nấc lên:

- Mẹ!

Tôi cảm thấy bàn tay khô gầy, thô ráp của bà sờn man mãi mấy sợi tóc mướt mồ hôi trên trán tôi. Hình như xung quanh người ta xầm xì bàn tán. Tiếng ai đó cười xòa vui vẻ:

- À, hóa ra là bà cụ giận con!

Nguồn: fb Lê Văn Quý

Share Lại Hoài Niệm [T.TT](#)

Chuyến Đền: Trần Trung Chính – Ngày 6/8/2023

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 8800 TÁC PHẨM